19-ter Jahrgang Nr. 44. Jüdische Pester Zeitung. Montag, 18. April. 1887.

Redaction u. Administration befinden sich: BUDAPEST, Hochstrasse Nr. 1.
Pränumerations-Preis:
Für Oesterreich-Ungarn
Ganzjährig 8 Gulden östr. W.
Halbjährig 4 Gulden östr. W.
Vierteljährig 2 Gulden östr. W.
Für's Ausland
Ganzjährig 10 Guld. — kr. ö. W.
Halbjährig 5 Guld. — kr. ö. W.
Vierteljähr. 2 Guld. 50 kr. ö. W.
Pränumerationen werden jeden Tag entgegengenommen.
Annoncen werden nach aufliegendem Tarif berechnet.

יידישע פעסטער צייטונג

פאָליטישעס אָרגאַן. ערשיינט וואָכענטליך דרײַמאָל.

רעדאַקציאָן אונד אַדמיניס־טראַציאָן בעפינדען זיך: בודאַפּעסט, האָכשטראַסע נומ׳ 1, פּראַנומעראַציאָנס־פּרײַס: פיר אָסטערײַך־אונגאַרן: גאַנציאָריג 8 גולדען אָסט. וו., האַלביאָריג 4 גולדען אָסט. וו., פיערטעליאָריג 2 גולדען אָסט. וו.; פיר׳ס אויסלאַנד: גאַנציאָריג 10 גולד. — קר. אָ. וו., האַלביאָריג 5 גולד. — קר. אָ. וו., פיערטעליאָריג 2 גולד. 50 קר. אָ. וו.; פּראַנומעראַציאָנען אינדען יעדען טאָג אָנגענומען, אַנאָנסען ווערדען נאָך אויפגעלעגטן טאַריף בערעכנעט.

בודאַפּעסט, מאָנטאָג כד׳ ניסן, תרמ״ז. Erscheint wöchentlich dreimal. ניינצעהנטער יאָהרגאַנג נר. 44 1887

צור אויסוואַרטיגען לאַגע.

דיא אויסוואַרטיגע לאַגע האָט אין דיעזעם אויגענבליקקע אין פרײַדליכעם אויסזעהן, דיא אויס דען בעסטען קוועללען פערזיכערט ווערד. דאָס דער רוסישע קאַיזער זיך פיר דיא פריעדענס־פאָליטיק זיינעס מיניסטערס גיערס אונד גענגען דיא העטצערײַען דעס נעהיילראָטהעס קאַטקאָפּף ערקלערע, אַ. עס ווערד זאָגאַר אין מאַניפעסט דעס צאַרען אין אויסזיכט געשטעללט, וועלכעס דיעזע פריעדענס־פאָליטיק אויף דאָס עגשטיר־נעסט בעגאַנען ווערד.

דיעזער פראָטעסטירט אומשוואַנג צו גונסטען דעס פריעדענס רופט וואָהל מאָמענטאַן אַללגעמיינע בעדענקען הערפאָר. קאַנן יעדאָך פיר דיא דויער נישט בעפרײַדיגען, פאַרגיס וואָכע ערסט וואָרדע אינע קורצאַמענע דעס מאַסקיער קרײַזעס־ראַטהעס פערפאַסענס־גליכס מיט וועלכער אינע לינפערונג פאָן זעקסטעווער פאַסע־צעיטערס אונד צוויקאַ הונדערטטיזעער מאָנגאַפּסטעלטען אויסגעטרײַבען ווערד. אויך ווערד דאָראָן פעסטגעהאַלטען, דאָס גענעראַלגעזעטץ גורקא דיא רוססיש־נאַרצישע גרענצע דעמנאָכסט בערײַטען וואָלל. דיא אין רוססאַנד געפראָגטע ערהאָהונג דער פּאָסס־נעבעהרען נישט עבענפאַלס צו דעקען.

דיא דרײַטש־פראַנצאָזישען בעציעהונגען זיינד עבענפאַלס אינע גאַנץ גוטע געווארען צו פעסטיגען. דעם דרײַטשען רײַכסטאָג ווערד דיא מאַן אויס בערלין טעלעגראַפירט — אין נאָכטראַנס קרעדיט פיר מיליטאַרישע צוועקקע פאַרגעלעגט ווערדען, אונד צוואַר פעראַלגעמיינערונג דיא מיללאָנען מאַרק פיר דיא דורכפיהרונג דעס נײַען מיליטאַרגעזעטצעס אונד דיא מיללאָנען פיר דען אויסבאַו דער פעסטונגען אונד קאַסערנען אונד פיר דיא נײַע גאַפאַנקקע־אויסרוסטונג.

מאַן צווייפעלט, דאָס דאָס אַללעס אויס פריעדענס־בעדירפניס געשעהט. שרעקליך מוס מאַן דאָך אינגעדענק, דאָס דען בײַ יעצטע בעשאַפענען שווערינגסטען נאָך קײַנע אינגעגענלאוס וואָרדע. אונד דאָס דיא רוססישע פאָליטיק זיך בײַזאַמען אַלס אינע יעדר שוואַנקונג אונד אונסיכערהייט פערווייגען האָט. פרײַלעך ווי אינ דער מאָמענטאַנע פרײַערלינגען אויסזיכט פערזיכען סען ווער אבער נישט, דאָס נאָך פעסטעס ווערד פיר דעם זיך אנדערען מוס. בײַ עס מאָלער ווערד, דיא זומערונג דעס פריעדענס אַלס אינע פאָלשטאַרינגע ערקלערען צו קאָנען.

צור טאָגעסגעשיכטע.

דאָס אונגאַרישע אבגעאָרדנעטענהויז העלט פאַרגעסטערן אינע זיטצונג אין וועלכער בלאָס אײַנינע פאַרמאַלטאַטען ערלעדיגט וואָרדען. דיא נאָכסטע זיטצונג פינדעט מאָרגען שטאַטט.

מיניסטער־פּראַזידענט טיסאַ אונד האַנדעלס־מיניסטער פעיערוואַרי קאָנפערירטען פאַרגאַנגענע וואָכע אין ווען מיט דען אָסטערײַכישען מיניסטערן. טיסאַ וואָרדע פאָם קאָנגרעס אין לאָנדער אײַדיגען עמפּפאַנגען אונד באַראָן פעיערוואַי וואָרדען אײַנע מיליטאַרישען בערהאַטונג בײַ. וועלכע אינטער דעם פאָרזיצע זו. מאַיעסטאַט שטאַטטפאַנד.

דיא טשעכישען הונצקאָפּפ האָבען אונגאַרן דען מעהלקרײַנגערקלאַרט, דער עטצט אין מעהרערען באַהנשען באַהנען פירבאַנד ווערדען. יעדער וואָרדע טשעכע ווערד אינדרינגליכסט דאָפאַר נעוואָרנען, אונגאַרישעס מעהר צו בעצעהען. דאָס וואָלל דיא גראָסע האָכע האָפיר זיין. דאָס אונגאַרן זיך גענען דיא אײַפאַהרט דעס טשעכישען טעקסטעס אין דיא אָסטערײַך־אונגאַרישען באַנקאַטען זו עגטשיידען אונד עראַלגײַך שטרײַט.

דיא בולגאַרישע רעגענטשאַפט איז צור אבצעהונג געקאָמען. דאָס דיא פיר־סטענפאַטען נישט זו באַלד ערלעדיגט ווערדען קאָנען. דעסהאַלב ווערד איך דיא בולגאַרישע נאַציאָנאַלפעראַמבלונג ערסט אים האָמאָמעטע צוזאַמענטרעטען. דיעזעלבע ווערד וואָהרשײַנליך איך אבער דיא פעראַלגעמיינע דער פאָלגאָמאַטען דער רעגענטשאַפט איף 3 אָדער 4 אָהרען בעשליעסען.

צווישען רומעלאַנד אונד סערבען בילדעט דער אפנהאַנישע גרענצשטרײַט ווערער אײַנמאָל דען גגענשטאַנד לעבהאַפטער אינטערהאַנדלונגען אונד אײַס פעטערסבורג אינטערהאַנדלונגען. דאָס דער רוססישע אבגעזאַנדטער אין דער אפנהאַנישען גרענצע מעגליכע־לײַטענאַנט קאַמאַראָף, בעזייטיגטע פערשטאָרקונגען אין טרופּפען אונד קרעגסמאַטעריאַל פעראַלאַסט אונד איך ערהאַלטען האָבע. מאַן צווייפעלט יעדאָך נישט אין אײַנער פריעדלעכען בײַלעגונג דעס שטרײַטעס. דיא רוססלאַנד מיט דען נחלטסטען אונד עגלאַנד גערעדט. עטצט מעהר אלס אַנדעס מיט אײַלאַנד צו טהון האָט.

פערשיעדענע נײַאינקײַטען.

(אַ דעלעגאַציאָן דער קאַנד האָט דעם בוראָפּעסער גגעאַלדיגקאַר דער אונגאַרישען־פּראָטעסטאַנטישען פערזיכערונגסגעזעלשאַפט, הערען לודוויג מאַשקאָוויטש, דען אונגאַרישען אדעל מיט דעם פּראַזיקאַט וועמפלען אונד דעם אַפּרוקאַטען אונד גרעדבעוויטצער אים פאַטאַר קאַמאַטאַ הערען אַקאַש שוואַרץ, דען אונגאַרישען אדעל מיט דעם פּראַזיקאַט פאַלקאָ פערלעהען, דעמנאָך בײַדען ווערען עהרענלען דען אדעל פיר זיך אונד דיא געעטצליכען נאַכקאָמען, הערען מאַשקאַ־וויטש וואַרדען פיר ווינע אויף דעם גגעבעטע דער אפפענטליכען אגגלעגענהייטען פעלע אַדרע הונדערטע געלעגענען פאַטריאָטישען דענקמאָל אונד הערר שוואַרץ אין אנערקענונג ווינער אים דיא פאַרדערונג דער הונגאַרישען לאַנדווירטהשאַפט אונד אינדוסטריע עראַבעגען פערזיכערונגסגעזעטץ אינגעגעטצט.

(עצור וואָהלבעוועגונגען) וואָהרעד דער אַלטע רײַכסטאָג זיינע לעטצטען זיטצונגען האַלט, בעדײַטעט מאַן זיך איבעראַלל אים לאַנדע צור פאַרנאַהמע דער פאַרלאַמענטאַרישען נײַאַהלען פאָם. וועלכע פינפאַהרינגעל־טעקסט האָבען ווערדען. דיא וואָהלבעוועגונגען געשטאַלטען זיך עבענוא אין דער הונגאַרישען נײַ־אַן דען פּראַזיאַלבעצירקען ווערדען לעבהאַפט. דאָס דיא אנטיסעמיטען אים דעם אַלאַסע דיא וואָהלער מיט אַהרען בעקאַנטען שקאַדאַלטשקקען אין אַטהעם צו האַלטען זוכען, אונד וועלכעס־פרשטאַנדלעך. אם 11־טען ד. מיט ווערהאַוואַ מיט צוויי אַנדעם־פעסעדשען העלפערסהעלפערן. סענדראַי אונד באַלאַוש, אין מאַהאַטש ערשיעען. דיא זיא וואָהלערען העלטען, דאָך נאָר קײַנען אײַנדרוקק מאַכטען. וועדהאַיאַ אונד סענדראַי שפּראַכען פיר באַלאַוש. דער אַלס קאַנדידאַט דער אנטיסעמיטען אין מאַהאַטש אײַפערזיכטיג, וועדהאַיאַ וואָר דאָכדיא דעכט צאָהם. ער וואָר זו גאַנדיג, דען יודען אינגאַרנס צו נעטטאַטטען. דיא פאַטעלאַנדישע ליפּט צו אַטהמען אונד זיך פאָן דער דאָנגע בעזייטיגען צו לאַסען. דאָך צאָג ער נישטשטעיגער נעגען דיא אײַנוואַנדערונג פרעמדער ווערען לאָן אונד שפּיעלטע דאָכדיא אײַף דיא בעטעפּפּענדע אויסדרונג קאַששוטהס אָן. עס איזט וואָהרליך צו בעדויען, דאָס דיעזער נראָסע, אַללפעיערהרטע פאַטריאָט עס דען אנטיסעמיטען ערגאַלטעט זיך וויינע רוהמווערדען נאָכגעס צו אַהרען פעיערדיגליכען צו ווערדען. סענדראַי דאָגעגען אין מיסטער אײַנמאָל דען גגענשטאַנד לעבהאַפטע אינטערהאַנדלונגען אונד אײַס פעטערסבורג בוראָ ווערד דעפעשירט. דאָס דער רוססישע אבגעזאַנדטער אין דער אפנהאַנישען גרענצע נעגען־לײַטענאַנט קאַמאַראָף, בעזייטיגטע פערשטאָרקונגען אין טרופּפען אונד קרעגסמאַטעריאַל פעראַלאַסט אונד איך ערהאַלטען האָבע. מאַן צווייפעלט יעדאָך נישט אין אײַנער פריעדלעכען בײַלעגונג דעס שטרײַטעס. דיא רוססלאַנד מיט דען נחלטסטען אונד עגלאַנד גערעדט. עטצט מעהר אלס אַנדעס מיט אײַלאַנד צו טהון האָט.

פערשיעדענע נײַאינקײַטען.

(אַ דעלעגאַציאָן דער קאַנד האָט דעם בוראָפּעסער גגעאַלדיגקאַר דער אונגאַרישען־פּראָטעסטאַנטישען פערזיכערונגסגעזעלשאַפט, הערען לודוויג מאַשקאָוויטש, דען אונגאַרישען אדעל מיט דעם פּראַזיקאַט וועמפלען אונד דעם אַפּרוקאַטען אונד גרעדבעוויטצער אים פאַטאַר קאַמאַטאַ הערען אַקאַש שוואַרץ, דען אונגאַרישען אדעל מיט דעם פּראַזיקאַט פאַלקאָ פערלעהען, דעמנאָך בײַדען ווערען עהרענלען דען אדעל פיר זיך אונד דיא געעטצליכען נאַכקאָמען, הערען מאַשקאַ־וויטש וואַרדען פיר ווינע אויף דעם גגעבעטע דער אפפענטליכען אגגלעגענהייטען פעלע אַדרע הונדערטע געלעגענען פאַטריאָטישען דענקמאָל אונד הערר שוואַרץ אין אנערקענונג ווינער אים דיא פאַרדערונג דער הונגאַרישען לאַנדווירטהשאַפט אונד אינדוסטריע עראַבעגען פערזיכערונגסגעזעטץ אינגעגעטצט.

(עצור וואָהלבעוועגונגען) וואָהרעד דער אַלטע רײַכסטאָג זיינע לעטצטען זיטצונגען

נען איינשטיממונג בעאמט אונד עס וואורדען פערארטהיילט: ווישניעווסקי (אלס דער אורהעבער דעם פערברעכענס) צום טאדעדורך דען שטראנג, וואנגער צו פיערצעהן אונד קיעסלינג צו אכט יאהרען שווערען קערקערס.

* (איינגיעס פאסטאמט) וואורדע אן פאורטש (קאמיטאט ועמפלין) ערעפענט.

פרענומעראציאָנס-איינלאדונג.

ווי עריכטען אונזערע געהרטען פרענומעראציאנס, דערען פרענומעראציאנס-פערמין אם 15-טען אפריל צו ענדע נעהט (וואס נאנץ דיריך אויף איהרער „אדרעסס-שליפ" אנגעצייגט איזט), איהרע פרענומעראציאָן גיטיגסט צו ערנייערן, דאמיט דיא ווייטערע פערזענדונג דער בלאטטער קיינע שטאָרונג ערלייד.—

איך בישטען ווייטער, דיא אדרעסס ווישדיך וויא אָלדט אנצוגעבען

Jüdische Pester Zeitung
Hochstrasse Nr. 1, Budapest.

געשאָפטסבעריכט.

געטרייד-געשאָפט. וויצען וואר נעם פערן ווענג צו מארקט געבראכט. דיא קויפלוסט וואר מעסיג, פרייז אום 5 קר. בילליגער.

וויצען, שהיים: 100 מעטער' 80,5 קילאגראמם 9.57½ נולדן. 100 מעטערצענטנר 80.5 קילא 9,50 נולדן. 100 מעטנר-צענטנר 80, קילא 9.40 נולדן. (20 מעטר' 80, ק. 9.55 נול. 200 מעטר' 79.6 קילא' 9,55 נולדן מעטער-בארען 900 מעטערצען. 82, קילא 9.57½ נולדן, דעשאָ 100 מעטער-צענ' 80.2 קילא 9.50 נול. באשקאשר 2000 מעטערצענ' 76,9 קילא' 9.47½ נולדען, וויסענבורגער 400 מעטערצ' 77.5 קילא 9.50 נולדען. (אללעס פער 3 מאָנאטס.)

מאָרן 6,50 — 6.65 נול.

גערסטע, זשטשער-וואארע 6,15 — 6,70 נולד. קוקורוזע 5,85—5,95 נול.

האָפער. 6,35 — 6,45 נול.

דיא אטטריבען געטרייד-נאָזירונגען דער הויפטגאָרנהאלל דונד: וויצען:

קוואל.	נאָרדאָנגאָרן: fl.kr.	fl.kr.	אָנגאָרן-בארען: fl.kr.	fl.kr.	שהיים: fl.kr.	fl.kr.
77 קילא	9.05—9.10	9.10—9.15	9.15—9.20	9.20—9.25	9.25—9.30	9.30—9.35
78 „	9.20—9.15	9.15—9.20	9.20—9.25	9.25—9.30	9.30—9.35	9.35—9.40
79 „	9.30—9.30	9.25—9.30	9.30—9.35	9.35—9.40	9.40—9.45	9.45—9.50
80 „	9.35—9.40	9.30—9.35	9.35—9.40	9.40—9.45	9.45—9.50	
81 „	9.35—9.40	9.40—9.45				

טערמינע-געשעפט. וויצען פער דעצעמבער 8.34—8.36 נולד. האפער פער דעצעמבער 6,16—6.18 נול. קוקורוזע פער מאי-יוני 1887, 5,90—5.92 נולד.

מעהל-פרייזע (פער 100 קילאגראמם זאמט זאק פרייא אם פעסט): 0: 16 נולד. 50 קר., נומ. 1: 16 נולדען 40 קר., נו' 2: 15 נולד. 70 קר. נומ. 3: 15 נולד. 20 קר. נומ. 4: 14 נולד. 60 קר. נו' 5: 14 נולד. — קר. נומ' 6: 13 נול. 80 קר., נומ' 7: 13 נול. 50 קר. נומ' 8: 13 נולד. 20 קר. נומ. 8½: 12 נולד. 20 קר. נומ. 8¾ 10 נולד. — קר. פיינע קלייע 4.60 נולד. נראבע קלייע 4 נולד — קרייצער.

הויזנפרייסע: ערבזען אונגאריש 8,50 — 9. לינזען 12.—18. פיזאָלען נראָסע וויסע 6,50, 7. — נו'. צווייגעל-באָהנען 8,50—9 נולד. דאָרע הויזע 4,50 נול הויזע בריין 9—9,50 נול. מאָהן נרויער 33 נול. בלוטער 39—40 נול. קימעל 38—40 נול. מאָהר 10—12,50 נול. האנסאמען 7,75—8 נול. (אללעס פער 100 קילא.)

וויקטואלען. נעפלינגעל. אין פאריגער וואך וואר דאס געשאפט לעבהאפט. — ווייז נאָזירען: נאנזע רעבענע, פער שטאר 6,50 — 7. נולד. דשאָ, לעערע פער מאער 3, — 3.20 נולד., דשאָ. נעשלאכטעט פער מאער 6.25—6.75 נולד. אינדיאנע פער מאער 5.50 — 6 נול., קאפונע פער מאער —2.30 נול. הינע 1,15—1,10 נול. יונגע הענגען פער מאער 85—95 קר., ענטען נעמאסטעט פער מאער 1.90 — 2. נול., דשאָ. לעערע פער מאער 1,10—1,20 נול, אייער קאָבוואארע 49 שטיקק 1 נולד., דשאָ. קאָרק-וואארע 50 שטיקק 1 נולד., — בוטטער פיינע 100 נול., דשאָ ווקונדא 70—75 נולד. קנאָבלויך 22—23 נול. צווייעבעל ראָשה —.5 נולד. נעלב 5.50 נולד. (אללעס פער מעטערצענטנר.)

שפרייטס. נייע מעטהאָדע, אים קייזען 25,75 פר. אים נראָסען 25,25 נולד. אלטע מעטהאָדע, פרעסהעפע שפרייטס 28,50—29. נול. אללעס פער 10.000 ליטר. פרצ.

צוויעטשהען, באָהנישע צו 14,75—19.20 נול. פער. בישע צו 14,75 נולד.

צוויעטשקען-מוס (לעקוואר) סלאוואָנישער 12,75 — 13 נול. באָנאטער —. נולדען.

צוקער, ראָפפינאדע 31.25—32.25 נול. מעליס 30.50 —31, נול. פילע 29,75 — 31, נול.

וויאכס 128—129 נולדען.

קנאָפלעך, 61,50—17 נולד.

ריבאל —29. נולדען פער 100 קילא.

רעפס-קובען, 5,10 נולד.

אונשלטט, (חלב) 30, — 31,50 נולד.

פעטראָלעום 21,75—23, נולדען.

לעדער, נעפאקטעס פפונדלעדער אָן 25—32 פ' 166—170 נולד. איינמאל פערזעטצט פערצען אָן 12—15 קילא, 164—166 נולד. צווייטמאל פערזעטצט מערצען 18—20 קילא 165—167 נולד. אונד דריטמאל פערזעטצט מערצ: 22—25 קילא 168—175 נולד. ביספער מערצען 25—27 קילא אָן 150 — 154 נולדען — אבער-לעדער: קו: הייטע נענאדרטע 5 — 7 קילא 225—245 נולד. נעצאָגענע 6—9 קילא 195—225 נולד.

כאלב-פעלדע, נעגערכטע 6—8 קילא 365—375 נולד. בריוינע 10—12 קילא 440—445 נולד.

וויעגעד פרייזע.

וויצען, אונגאריישער 78 9.77, קילא פר 9,82 נול. (אללעס פער 3 מאָנאטס.)

מאָרן (נייא), אונגאריישע 71—73 קילא 6.97—7.02 נול. פער מעטער.

האָפער אונגאריישער 6,27 — 6.32 נולדען פער מעטער-צענטנר.

שפרייטס 25,25—25,75 נולד. פער 10000 ר.פ. פערצענט.

וויעגער שלאכטפיעהמארקט.

דער אייפטרייב וויט דעם וויעגער שלאכטפיעהמארקט אם 12-טען ד. מ. בעטרוג 1204 שטיק. דאפון ווארען 1046 אונגאריישע 401 פאָרנישע אונד 657 דייטשע. דיא פרייזע שטעהען ווי פ. 100 קילאָגראמם: אונגאריישע מאסטאכסען 47.50—57 נולד. פאָרנישע 48 — 54, נולד. אונד דייטשע 50. — 62 נולד.

ראטטאצייעהונג פאם 9 טען אפריל 1887.

בודאפעסט	68	82	67	46	3
ליטץ	61	41	58	49	47
טייעסט	3	16	31	35	72

ווערוויטגעבער אונד פעראנטווארטליכער רעדאקטאר
מ. סאבאלטשי.

כאנדורז.

אין דער אייט. אויר. קולטוסגעמיינדע צו מאנדאך (סאבאבטשער קאם.) איזט דיא שטעלע אייגעם נעפרייטען לעהרערס, דער צווייטר מאטריקוליפיהרער זיין מוסס. מיט דעם 4-טען מאי דיעזעם אדרעס צו בעזעטצען. אדרעסגעהאלט אלס לעהרער 300 פל. אונד פרייע וואהנונג. 150 פל. געבסט פערפפלעגונג פיר איינען נעהילפסלעהרער. אלס מאטריקוליפיהרער 175 נולדען וויא איך דיא לויט דעם נעזעטצע בעשטימטען מאטריקוליפיהרען אָן 24 הויפטער נעהאלטענדן נעמייטיג). דעפלעקטאנטען ווערלבע דיפל. לעהרער זיין. וויא איך דיא לויט נעזעטצע נאטהיג קוואליפיקאציאָן בעזיטצען מוסטען, מאנגן אידרע דעסבעזיגלידע אריז.-צייגנעסע אָן עדרעסנעצייכנעטען בז צום 25-טען אפריל אם זא עהער איינזענדען. דא שפאטער אינליפענדע נעזוכע נטכט בערוקסיכטיגט ווערדען. דייענענדע דערען פרייזען אין האנדארבייטען אונטערריכט ערטהיילען קאנען, ווערדען בעפארצוגט. אונד האבען דיעסבעצוגליך אויף אין נעבען-איינקאמטען צו רעכנען.

David Rochlitz Präses
Mándok (Kom. Szaboles.)

*) צוי פערפיהרונג אָן אידרעסיטען דיא בעטרעפט. דאס מאנדאך זיין נייטסטער צייט קיינען זעלבסטשטאנדיגען מאטריקלבעצירק מעהר בילדעט. וואנדען צו קלייניווארדיין נעהאָרט. — ד. רעד.

יין של פסח

פארצינליכע ווייסע אונד ראטהע נאטורווייגע פער פלאשען א 25, 30, 40 אונד 50 קר. בייא
MORITZ MAHRER. Budapest Sommergasse 3.
(קעללעראלקאל.)
אויף פערלאנגען ווערד הכשר פארגעצייגט.
אויסטאנד ווערדען פרעמדע אויסגעפיהרט אונד אָן פיעף פלאשען אויסגעמאכט פאנקא אונס הויז געשטעלט.

ברינגער שטאָפפע

פר אייגען עלעגאנטען

זאָממער-אָנצוג

אין קיפאָנס צו 3.10 מעטער, דאס זינד 4 ווייגער עלען, יעדע קופאָן אום 4.80 פל. אום פיינסטער, אום 7. פל. ווים האָפפינגסטער, אום 10.50 פל. אויס

אללערפיינסטער עכטער שאפוואָללע.

זאָוויא קאָממענדע אונד איבערצייגטעשטאָפפע, זאָ אויך ווייזאראיזם פער שטיקק 4 פל. אונד 6 פל. פערזענדע נעגען נאכנאהמע דעם בעשטאנדס דיא אלס רעכט אונד פאריד בעסטבעקאנטע

טוכפאבריקס-נעדערלאגע

SIGEL-IMHOF in Brünn.
Ferdinandsgasse Nr. 35.

עקקלאדונג. יעדע קופאָן אום 3.10 מטר. לאנג אונד 136 צם. בריים. דאהער פאָלקאָמען נעגענגענ ווירד אייגען קאָמפלעטען הערענגאנ צוג.

דיא בעזאנגע פאָלטיאָס אונד בעריישענדע לוסטגנפאָהנקייט אבענד פיינע בייגע דאפיר, דאס נור דיא בעסטע וואארע נעגייא נאך דעם נע-וואהלטען מוסטער נעליעפערט ווירד.

דא יעמעט זעהר פיעלע זיינגדרעסמען וויינשר דעם מאנטעל „בריינער וואארע" אויף אויטוגען טרייבען, פערזענדע דעמענטפרעכענד אבענד נעדרוקטאנע מוסטער נראטיס אונד פראנקא.

Knaben-Lehr- u. Erziehungs-Institut
des
Dir. LEOPOLD LANDESMANN
in Szabadka, Bácska.

נעווייסענהאפטער אונטערריכט אין אללען, דעם קומפאנגע אונד לאנדווירטשאפטליכען נאטהיגען פאָרבעריטונג פר אייגאהרינגען-פיינגלינגען-פיינגלינגאָנאָנאָנאָנ נאך מוסטער דער בעסטהעסטען הונדערטשטיגען. ווייזאָנ עגיעהונג. וואָנגאלטונג אויסיכט. מאסיגע פרייז. בעזאָנדערס עם פפעהלענדע פיר 6—16 יאהרינע קנאבען אָן שוואכער לאָנגשטאיגען אדער שוואכער מאסקולנטהאפט. אויסיאהמע אויך וואהרענד דעם שולאהרעס.— פראָנאָנס נראטיס.

קנאבען-לעהרער אונד ערצעהונגס-אינשטיטוט דעם הרר. לעאָפאלד לאנדסמאן, אין סאבאדקא, באשטקא.

שבת אונד יום טוב ווערדען קיינע פארטיאנע געהאלטען.

ווייטער

געלעגענהייטסקויף!

שטייגער בילליג ווערדען איינגע 100 פאאר שפיטצען-פאבראנגע פערקויפט.

3 מטר. לאנג מיט נאיזלאנדזן אונד אנגען
פער פאאר . . . . . פל. 1,80
3^{50} מט. לאנג פיינער קוואלוס. פר פאאר „ 2,20
3^{50} מטר. לאנג מיט פיינער אונד לאנגשאפ-
טען פר פאאר . . . . . פל. 3,80
3^{50} מט. לאנג פיינער קוואליס. פר פאאר „ 4,80
3^{50} מט. לאנג פיינסטער קוואל. „ „ „ 5,80

פיינע שפפעהלען ווייז אונטער נאפפע לאנגע אָן דאמען-יעדזיג-טריקאט-טאיללען אין אללען פארבען אונד נאפפען בעסטע קוואליטאטן . . . . . פל. 2,20

נייא! פאטטען מיעדער מיט הייזענאפט-
פאריר שפאהלפעדער . . . . . פל. 1,50

שפיטצענאָראנגע ווערדען וויא נייא אום 40 קר. פר. פאאר נעפיטצט.

Fried & Grünhut האנדעלסגעזעללשאפט
Andrassy-Str. 45 Ecke Fabrickengasse
in Budapest.

פראָוויזענבעשטעללונגען ווערדען פראמפט אונד רעכטלסט אויסגעפיהרט. נעטס קאָנטרולנרוהר. דעם ווייזר בעזייטיגונס אומגעטייט.

Eigenthümer Witwe M. REIS. Herausgeber und verantwortlicher Redacteur: M. SZABOLCSI.

Budapest 1887, Druck von Sam. Markus. Andrássystrasse Nr. 12.

וא צו בעפאהנען, אין איינער האהרען ישיבה אויהר תלמיד-שטודיים מיט גנטעם ערפאלגע פארט-ועטצען צו קאנגען. עס ווירד פערנער דאפיר ארגנע גע נעטראגען, דאסס פאר יעדעם פארטראג אין אבשניטט איס ספר מיסר פארגעלעגען ווערדע. איך פראפאנע ווייסענשאפט ווירד גנפפעלענט, כי טוכים השנים מן האהר. — דיא פריפונג האט גון אין אינערהאלבע ערגעבנים גנצענט. דיא שלעכט מקטן יער גדול ווייאסטען פארצעגלייכסט. איך דיא אן דיא גנטעללטען פראגען צו אנטוארטען. עס פערדיענט הערפארגעהאבען צו ווערדען. דאסס ווירד דאס גנטטעהען דעיער הומאנע שטיפטונג דעם איינדרוק מעמפנגען דעם הרב תגאן וכו' מיה מאר אש ני (בהגמרים גן גמר לבעל אמרי אש' ול האבדק אנטואר) צו פערדאנקען האבען. דער וויאקקיע דערר מ. איינשטאמ"ר ארבייטעט ראבטאר. בז ער דעשען וויבטגען פערזיען צו אנפאנג דעשעם ווינטערס אים לעבען גערופען, דען ער גון מיט זעלטעער איינאפפערונג לייטעט. — ערוויאהנען מאנג נאך ווערדען. דאסס מרה איר הבעל קדרער, בעטטטעלטער אור אנגעטטעל-טער עלטערן איך פאן איזרעלטם אין איזראהם איפפארגע פערדען. דא אבער דיא לאקאלען בז-טראגע אללין צור ערהאלטונג דער שולע נעטט איטטיבען, ווערדען דעטטען דיא מחזיק בעגן הדים איפגעפארדערט. זיי דיעטטע פערארען אנגעלעגען דורך בייטרעטט אלס ארדענטלעמס מיטטטעלער. אדער דורך צוטווילונג שפענדען, אחד המרבה ואחד המעט. יסות הדורה עמוד. למחזיקים בה ותומכי אשרי. — ברייפפ אור זעלבער ווד צו רוסטען אן הערען מאר איזענטטאדטער אין מאטטערסדארף.

" (דאס קראנפרינצענפאאר גערהטט נוסט נאך גאליצען.) איס לעמבערג ווירד פערזיכערט, דאסס דיא אן אוטטכט נעטטעללטע אור מיט אללער בעטטטעטט-הייט עזיאראטעטט דייע דעם קראנפרינצענפאאר-נאך גאלצען הייער אונטערבלייבען ווערדע.

" (איס דעם יאהרע 1866) ווירד עטטצט ערטט פאללגערע אינטערעסאנטע טהאט-ואכע בעקאנגט: אלס דער קרעגע צווישען אסטער-רייך אור פרייסען אינטעראכען ווארע בעטטעקע צאר אלעקסאנדער II. אין הרגנגערעס עזוטען דעם עזטגאלען רוסטען פעלדמארשאללס פרינטס בארטאטינסקי אינען קריגסראט, וועל-כעם לעטטערער דען פאן אללגעגע. דאסס רוס-לאנד זיך אם פעלצצע גענען אסטערר-ייך בעטטיללען זאלל. דאמט נאך איינעם רוסטיש-פרייטטען ווענע דיא טהיילונג

אסטערריכס פארגעגאמען. אונגארן ווארד אלס זעלבסטטטאנדיגער שטאאט בעלאסטען ווערדע. מיטטטער גארטשאקאפף ווארד גנגען דעטטען פלאן, דא ער פרידטעטע, דאסס פרייסען דורך אינען גראטען וועג מאכטטאנן אינפלוטס אן אייראפא גנעטטגען אור רוסטלאנד שאדיגען קאנטע, דער צאר ניגטע דעם דאטזע גארטשאקאפף צו אור זא ווארדע דער פארטראג בארטאטטקיס פאללען גלאסטען.

" (אונגרוהען אין רוסלאנד.) דיט איינער צייט שפרידט מאן פאן איינער אם רוסטטען הונגע זיך פארטעטטטגרע רעוואלוטיאן. דיא אנצייכן פיר איינע מעפאלטטטע-דע אטטוואלגטע דער בוהטעגען גנעאלטטהערשאפט מערדען זיך פאן טאג צו טאג אור דיא ואכט דער רעוואלוטיאן גנעגנטע דאדורך אן מעטטיטיט. דאסס דער נוהלטטטם זיך איך אין דער רוסטטען ארטעע אוטטבריטטע. אינטער דען אלדאטען דעם אן דראהם גארטטאנטגערע ארטטללעריע-רעגי-מענטס אור פאנטער-באטאללאנס ווארדע אנ-גע זוהרר פערצווייגטע גיהולם-טיטע בעזוגגנגנ עטטרעקקט. — איך סטאלגנסך ווירד גטטטלטיט: דער אם הוגגען גנפאנגטטטע אן האפט בעפרלטע פאל-טטע פערבעטטע אוגאן יאהרגנג האט אנ-טער ווגגן קאטעגאריגן אינגע אטטפרטע אנגטטאנדע מיט דער אנטטטטאנדע אין אדרעטטע אנגעטטאנדע אלדאטען אטטרקקען מוטטטע. דיא אלדאטען טאאס-טען איך דיא האטטלונג מיט שארפען פאטראגען אגט אדרעטטאנטען ווארדען גטטאדטגט אור הייטטע פערלעטטגט. אייגן אריגע אגט שוער פערוואגטגט.

" (איס דעם אונגארישען לעבען.) דיא טטאטטטטען דאטטע אבער דיא בעפאלקערונגטבעוגגונג אין דען לאנדערן דער אונגארישען קרגנע אם יאהרע 1885 ווגר ווגטגט פעטטגטטעללט אור נגרטט אים דעטטעלבען פאלל גנגרעטט הערפאר: בעפאלקערונג אונגארנס (אם 800,000 מעהר אלס אים יאהרע 1880) 14,522,149 אור גאנגטע פיגטע 21,736 (צוגאהמע 752) קראאר צוגן אור סלאוואנען 2,075,996 (צוגאהמע 133,000), דיא צאהל דער גוגאטטטעפאלקערונג בעטראגט 1,570,146, דאס איגט אים 928,000 מעהר אלס אים יאהרע 1889, עהרען ווארדען אים יאהרע 1885 צוגאטטען 165,169 נעשלאסען, דיא מיטטטען אים גאנגטטע גאטליך 38,806 אינטערלאנד זיך בע-מעטטרע אנגעגעבען אנגער מיט 27,617 אור פעטטער מיט 27,631 טרוגאנגען. דיא וועגגטטען טרוגאנגען קאטען פאר אין דען מאנאטען מארץ אור דעצעמ-בער, גאטליך 3355 אור 3713, עהרפאאר גלייכער

פאָלליעטאָן.

צערשטאָרטעס פאַמיליענגליקס.

(וואהרע בענעבענהייט אויס דעם רוסיש-יידישען לעבען.)

(16-טע פאָרזעטצונג.)

„איך דאנקע איך, מיין יינגער פריינד," שפיאר דער אלטע נעיהרים, מיינע דאנד נים נאסטער, „איך דאנקע איך פיר איר מחילאהטע, פיר איר אינאיינגנטצינג פריינדשאפט."

א, אים נאסטעטיללען, דאנקע נים, ריעף איר, עס קאמט: „ר אייך צו דאנקען, דענן איך האבע פיעל פאן איך נעלערנט, פיעלעס ערפאהרען.

„ניין, איר פריינדשאפט ווערדע איך נע פערגעס-סען," ער ווידערטע ער: „איהר האבט אייך פריינד שטנ-דען איינגעאיגנאמען נייטע נעווערדען, איהר האבט אינע צייט מיט איהם פערבראכט, דיא איהר אים קרייטע הייס-ער פריינדע האבטען פערלעבען קאנגען. דאס איגט פיר דיא יונגער איין גראסטעס אגטער, איהר בראכטט מיר טראסט אינד לעבעטע מיך אגט, ווענן איך נור איט מיי-נען. מיין אינגליקליכעס לאאז פערגעסטען, נעהמט מיי-נען לעבטאגן קופס. ווי ווערדען אונז וואהרשיינליך נע ווידער זעהען."

ווי קאנן דאס ווייסען? שפיאר איך. איך האבע, איך נאך איינמאל גלייקליך אונד רוהיג אין דען ארמען אייטער מאנטער ווערע צו זעהען.— ער שטעללטע ווהר מיטהיג דען קאפף.

ווי אימאגינען אונז אונד שיעדען.

IV.

צעהן יאהרע פערגינגען, איך מיטטע ווייקליך צום צווייטען מאל נעגאטטטהאלבער נאך צ. נאך איינער קור, צוגן עדהאלטונג מאן דער רוהע — איך האטטע מערר אלס אין האלבען מוזיגער ווענטטע אויף שטעטס ווענטטערען מאטטטוואנגן צווייקקנגלעגן — וואר מיין ערטטע נעשאפטע, דען שטראגגאנגאי צו בעזוכען.

ער וואגטע נאך אן רעמעדלען הייזכען, ווא דאס איינע פענטטער הינייטגנג אין דיא רוטטטע, מגנטגלעגע-רע נאטטע. דער מאן נייגטע זיך צום אנגעגר. מיין בוזען פיהלטע זיך שטאיק בעוויגגען, וואס מאן אלטער פריינד מאכטע? בראכטע דיא צוגע איהם, וא גיטע פראגטע, דאך מ נדנטטגנס פרגנטטטען דיינער אלטען וואגנדע? נעלאנג עס איהם, דיינע מאכטער צו זעהען. נאך וועלכער זיין צייטטטטגנגע הערין זיך זא זעהנגטע? ר ענן פאגגען דיא נ-טע זיך נאך איינגאנדער אין מיינגע הארטע, אלס איך גלייהגנ טאר אונגרולר אן דאס הארטגן דעגע אונד אן דיא לאנגע בעקאנגטע שוגע אייל ע.

אין דער הויזגלר בענגנגטע מר אין יונגער זאל-דאס, דער אין מאטער אין דער הארד הגלד; אם נעדוכ עיקאנגטע איך אין איהם זאגליך דען ווגען.

דער יונגע מאגן הגלד מיט דעם רקקען דיי שגיגע צו, נאהם אגטע דיא מטעע אב אונד סאגגע: וא אך ווגגטע.

אך זאגטע, איך וואללע דען אלטען זעהען.

„ניכט מאגליך," אגט ארגטע ער. „ער אוזע זעהר שייאך אונד קאגן נגטמאגגען עטטאגגען. דא, בעלעבען דא צו זעהען, איך נעהע מיט דעם רעצעטט צור אגטטהגקע."

צעהן דאן, שפיאר אך, לאגט מיך גור, ער ווירד זיך אינער מך פריגען, ווער דגר אלטע פריגדר.

„וואס עס איך דיא, עס נעהט נים." אגטוואגטטע דער אלטע: „ער האט איגע קוואללאללע נאגט צוגע-בראכט, אונד וואר דען נאגגען מאן זעהר אינער דאגן. יעטצט איגט ער אין וגגגע שטילל נעווארדען, מאגליך, דאס ער שלאפט. עס נעהט נים."

איגט ער עטוא שווער קראנק? פראגגט איך דאטטע אונדוהיג.

„שווער," ווידערטע דער זאלדאט, „זעהר שווער. נאטט ווייטט. אב ער מאן דיעזער קראנכהייט ווידער אויסקאמט!"

אים זא מעהר ווינגט איך איהן צו זעהען, שפיאך איך, שמאיק בעוויגגט דורך דיא וואגגע דעם יונגען זאל-דאטען, פיעללייכט, ווגגן ער מיך ווגגט, ווגרד איהם בעס-סער, פיעללייכט . . .

דער זאלדאט ווינקטע (פערצוויפעלנד) מיט דער האנד, אונד דיגצטע.

„אי, מאן זאלגען דינגען ווגרד מאן נים נעווגגר," ווגגטע ער הינגגד. „ער ערקגנגנט גיטמאנד מעהר. ווגגגן דיא זיין פריינד דגד, נעהמען דיא יעטצט דיינגער מאט, לאטטען דיא אהן רוהגן. קאטטען דיא אין אנדערעס מאל ווידער."

איך וואר אים בגגריפפ, דעם זאלדאטען צו פאלגגגן, איך ווגגטע מיך אגגאר. דאגט ער אים דען אלטען זא בע-דגגגט דער אונד אגגגגיגגגע בגוזגכ מאן אהם אבהערעס.

(פאָרזעטצונג פאָלגט.)

ב ר א צ י א נ ו דיקען עקסטען אויט וויסטען ערלאסס דער רומאנישען רעגירונג נעגען דיא יודישע העמאנער. דערווייגען אין דעסטען בעזיטען אינעם דער עריוואהנטען בילדער נעפינדען ווירד, האט זיך פאר נעריכט צו פעראנטווארטען. דיא בילדער ווערדען קאנפיסקירט אויף דיא פעדערוויטער דערעלבען בעזיטען אין דיא מוזיקא ווערדען. עס ווירד אללגעמיין אנערקאנט, דאסס ער זיך דורך דיעזע פעראולכען איינשאפטען אויף דורך דיעזע בילדער פארטעפפליך אויף דיעזען פאסטען איינגעגאנגען, אבער מיט איינגעדיקטירט אן אידם איינע אודרע איינגעגאנגען אמלוך דיא: דאס ער הערבראער אידם. דאס בעזיטער פאראיבטהייל. וועלכעס אין פיעלען טהיילען איינאאם נעגען דיא יודען הערשעט, ואללגע אין אמעריקא ווידערען נעכט ווערדען. אויך דייל שטרעבען יודע אידם בעפיריאר־טע איך דייזע ערעגונגען אלס איינע פאסטגעדע אנערקענונג דעס מעדיטעראנישען יודענטהומס דיא יודען טראגען צוריק וואהלאפרט אמעריקאס ווערד פעיל ביא. איהר העללער פערשטאנד, איהרע געמיטלעכקייט אויף נראסע פרוינדליכקייט פערעינען אנערקענונגען מאן וויסען דער הערגעגען, ווייל שיקען דיא דאנגלארק דיעסטע נאך דיעסטאלאר. ווארום אללען ווייל נעבען אייגען יודען נאך דעם מאר־נעלאר שיקען. ווען אים מיטטעלאלטערליכען אייראפא פאראיבטהייל הערשעטען, זא לאסט זיך דעסען דורך דיא אנוויסענהייט אויף דען אבעריגלי־בען עטווא הונדערט צוים ערקלארען. אבער ווא אין בריטען אנזעהרער מאנגל זיך פאן אייגען יודען אבזונדערען קאן, איגט מיר אנפערשטאנדליך, דאס בריטענטהום אויט פאס יודענטהום נעגיגט עס וואיצעללט אויס אללען מעטטאפעטען. ווייל ווי אין בלייטיגע אויף פריטהום נעגיגט אין דיעזע, ווייא קאנן זיך דיא פריטהום נעגען דען שטאנד וועגען אייך דעם דיא נעגיאבטען אויט ?! — דיעזער בריעף דאנגלי דען מעטטאן פון אפאל, ער בעזיטיגט טראט־זאכליך דיא ערגעגונגע דעס יודען אפטאר שטרעם צוים נעגאנדטען דער פעראיינגטען שטאאטען אין קאנסטאנטאפעל.

(אנטיסעמיטישע אפפיציעל־ר ר.) אם 16־טען יולי 1893 וואר אין פאקש מארקט. פאר דעם טראר דער פאקשער קאפעלע שטאנדען אנטיסעמיטישע יודען. דאר־אנטער דיא דייאר גענוהטוער אויף אויר סטאן הערמאנן אויר דער פעדערעראל־ליכע אנטיסעמיטישע פארטייבען צו לאססען. דעם אנטיסעמיטישען בישפעלע דעם הייסטאנגעס אנטשטעהטלעטע מעטטאן אלדיגע יודען נעמאכט אויף דיא אנטיסעמיטישע אנטערריכטונג אין דען נאססען אין דען פראיבטענטען דער דעפוטיליכ דער פעראיינ־טען שטאאטען: „מעהרערע אנטערר בעטטען מיר־גער וויסען ווארום דאסס הערר אסקאר שטראוס צום גנוואהנטען אין דער טורקיא ערנאנט ווערדע, עס ווירד אללגעמיין אנערקאנט, דאסס ער זיך דורך דיעזע פעראולכען איינשאפטען אויר דורך דיעזע בילדונג פארטעפפליך אויף דיעזען פאסטען איינ־געגאנגען, אבער מיט איינגעדיקטירטע אן אידם איינע אודר־דע איינגעגאנגען אמלוך דיא: דאס ער הערבראער אידם. דאס בעזיטער פאראיבטהייל. וועלכעס אין פיעלען טהיילען איינאאם נעגען דיא יודען הערשעט, ואללגע אין אמעריקא ווידערען נעכט ווערדען. אויך דייל שטרעבען יודע אידם בעפיריאר־טע איך דייזע ערעגונגע אלס איינע פאסטגעדע אנ־ערקענונג דעס מעדיטעראנישען יודענטהומס איינ־ג